

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Montessoribarnehagen Solsikken
avd. Forskerspiren
Strindvegen 18

N-7030 TRONDHEIM

Vår saksbehandler
Thea Berg Lauvsnes

Vår ref.
17/33674/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
19.01.2018

Montessoribarnehagen Solsikken avd. Forskerspiren – tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte den 15. desember 2017 tilsyn ved Montessoribarnehagen Solsikken avd. Forskerspiren. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995).

1. Sammendrag

Montessoribarnehagen Solsikken avd. Forskerspiren har et internkontrollsystem med beskrevne rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Barnehagen har i stor grad dokumentert risikovurderinger som grunnlag for etablerte rutiner. Det ble ikke påpekt avvik på internkontrollsystem eller avviksbehandling ved tilsynet, men gitt anbefalinger om forbedringer. Det ble påpekt avvik ved gjennomgangen av barnehagens lokaler og uteområde samt barnehagens rutiner for vask av tøybleier.

Det ble funnet tre avvik i forbindelse med tilsynet. I tillegg ble det gitt tre anmerkninger hvor Miljøenheten ser et forbedringspotensiale.

- Avvik 1: Det er ikke gjennomført en risikovurdering av akebakken.**
Avvik 2: Kjøkkenvask på storbarnsavdelingen er ikke skåldesikret.
Avvik 3: Barnehagen har ikke tilfredsstillende hygienisk metode for vask av tøybleier.

Vi vurderer at avvikene ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 25. mars 2018** på at avvikene er rettet.

2. Beskrivelse av Montessoribarnehagen Solsikken avd. Forskerspiren

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Montessoribarnehagen Solsikken eies av Montessori Holding AS, og avdeling Forskerspiren er underlagt virksomheten Montessoribarnehagene Trondheim AS. Barnehagen hadde ved tilsynet en småbarnsavdeling med 10 barn og en storbarnsavdeling med 22 barn.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet var et tematilsyn med hovedvekt på dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14) og internkontroll og avvikshåndtering (jf § 4). Tilsynet ble gjennomført ved gjennomgang av dokumentasjon med ledelsen, intervju av to ansatte, samt befering av lokalene og uteområdet.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Innholdsfortegnelse for internkontrollsystemet Barn-Nett
- Eksempler på risikovurderinger (turer, sikkerhetsfaktorer innendørs og utendørs)
- HMS årshjul for barnehageåret 2017-2018
- Rutine for barns sikkerhet på tur utenfor barnehagens område
- Beredskapsplaner
- Utfylte sjekklister (digitalt)

Deltakere ved tilsynet

- Linda Torgersen Hoff, styrer Montessoribarnehagen Solsikken avd. Forskerspiren
- Cathrine Henriksen, ped.leder Montessoribarnehagen Solsikken avd. Forskerspiren
- Aleksander Granlund, assistent Montessoribarnehagen Solsikken avd. Forskerspiren
- Elin Grønvold Aunet, rådgiver Miljøenheten
- Thea Berg Lauvsnes, rådgiver Miljøenheten

3.1. Risikovurdering og rutiner for å ivareta sikkerhet

Avvik 1: **Det er ikke gjennomført en risikovurdering av akebakken.**

Det må gjøres en risikovurdering av akebakken med tanke på mulig kollisjon med klatreapparat på vei ned bakken. Basert på risikovurderingen må barnehagen vurdere om det må gjøres tiltak for å redusere risikoen ved aking.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 10 utforming og innredning og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Merknad 1: Barnehagen bør revidere og detaljere risikovurderingene for turer.

Observasjon

Barnehagen begynte med dokumentasjon av risikovurderinger da de tok i bruk internkontrollsystemet Barn-Nett for ca fire år siden. Ved tilsynet ble det fremlagt en rekke eksempler på risikovurderinger som er utarbeidet av personalet i barnehagen. Disse har utgangspunkt i to ulike skjema for risikovurdering. Det ene skjemaet er basert på DagRos-metoden og brukes ifm. turer. For de faste turene har personalet i fellesskap kommet fram til en grunnleggende risikovurdering for hver enkelt tur, og denne brukes som mal for vurdering til hver enkelt tur. Det andre skjemaet brukes for andre forhold som risikovurderes i barnehagehverdagen. Alle risikovurderinger leveres til styrer og drøftes senere i personalmøter. I de tilfellene risikovurderinger fører til umiddelbare tiltak eller endring av rutiner sendes det ut beskjed til personalgruppa.

Barnehagen har en rutine for barns sikkerhet på tur utenfor barnehagens område, med tilhørende rutiner for trafikksikkerhet, mat og hygiene på tur og bålrensning. Videre finnes rutiner for barns sikkerhet på uteområdet, kontroll av lekeplassen og kontroll av sikkerheten innendørs. Beredskapsplanen ble også fremlagt.

Ved befaringen av uteområdet ble det observert at akebakkens hovedpassasje går ca en halv meter fra stolpene til et klatrestativ i solid tre. Akebakkens bane er noe endret etter nylige oppgraderinger av uteområdet. Barnehagen har ikke risikovurdert faren for at barna kolliderer med klatrestativet. Styrer informerte om at det aldri har skjedd noe, og at personalet generelt vurderer bruken av akebakken ut fra vær og føre.

Vurdering

Barnehagen har gjennomført og dokumentert risikovurderinger for å vurdere og revidere rutiner. Vårt inntrykk er at det kontinuerlig gjøres risikovurderinger ved turer og når det ellers dukker opp forhold personalet mener må vurderes. Vi vurderer at skjemaet som benyttes til risikovurdering av turer er litt uryddig og at dagens bruk av skjemaet ikke gir en god oversikt over hvilke tiltak og rutiner som skal styre de ulike farene. Farene som er listet opp er også upresise, slik at det ikke kommer tydelig fram hva som er vurdert. Med dette som bakteppe bør barnehagen gjennomgå risikovurderingene som er gjort av de faste turmålene og revidere disse. For hver fare/uønsket hendelse som er kartlagt bør det komme fram hvilke tiltak som skal redusere sannsynligheten for at disse inntreffer samt reduserer konsekvensen dersom det allikevel skulle skje. Vi viser til Miljøenhetens [faktaark om risikovurdering i barnehager og skoler](#) med tilhørende [eksempel](#) (skjema).

Vår vurdering er at barnehagen må gjøre en risikovurdering av akebakken, blant annet med tanke på mulig kollisjon med klatrestativ. Basert på risikovurderingen må barnehagen konkludere rundt behov for tiltak. Selv om risikoen ikke nødvendigvis er høy, kan det være hensiktsmessig å gjøre tiltak for å redusere denne. Et enkelt tiltak for å redusere konsekvensen ved eventuell kollisjon er å polstre understellet på klatrestativet.

3.2 Sikkerhet innendørs

Avvik 2: Kjøkkenvask på storbarnsavdelingen er ikke skåldesikret.

Alle kraner tilgjengelige for barn skal skåldesikres slik at temperaturen blir maks 38°C.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 10 utforming og innredning og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner

På storbarnsavdelingen (2. etasje) er kjøkkenet åpent som en del av avdelingen. Ved befaringen ble det observert at kjøkkenkranen her ikke er skåldesikret. Barnehagen har vurdert at de må ha tilgang til varmtvann og at det ikke er sannsynlig at barna klatrer opp til kjøkkenbenken, blant annet fordi de har tilgang til egen vask i barnehøyde i nærhet av kjøkkenet.

Vurdering

Vi vurderer at kjøkkenkranen er tilgjengelig for barna, og at barn kan komme til å ta seg opp til kjøkkenbenken. Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig. Alle vannkraner tilgjengelig for barn skal derfor skåldesikres, dvs. temperaturen skal være maks 38°C. I tilfeller hvor man samtidig er avhengig av tilgang på varmt vann er det hensiktsmessig med en barnesikring på kranen, slik at risikoen for skålding reduseres betydelig.

3.3 Temperaturforhold

Merknad 2: Det bør vurderes å etablere varmekilder under vinduene (på småbarnsavdelingen) for å redusere kaldras fra vinduene.

Observasjoner

Barnehagens bygg er verneverdig og gjør at vinduene i sin helhet ikke kan skiftes ut. Det har fra barnehagens oppstart vært mye trekk fra vinduene, og det er gjort en del tiltak med tetningslister og etablering av takhengte stråleovner over vinduene. Ved tilsynet orienterte styrer om at temperaturforholdene stort sett er ok, men blir svært utfordrende når det er veldig kaldt ute (-20°C). I slike tilfeller har barnehagen ekstra vifteovner som hentes fram for å opprettholde temperaturen på et akseptabelt nivå.

Vurdering

Utfordringene de utette vinduskarmene gir med temperaturen vinterstid ble også påpekt ved Miljøenhetens godkjenning av barnehagen i 2011. Vi oppfatter at temperaturforholdene per i dag er problematisk når det er svært kaldt ute, men ellers innenfor normverdier. Samtidig vil trekkfulle vinduer generelt skape et kaldras fra vinduet og ned mot gulvet, noe som er spesielt ugunstig på småbarnsavdelingen. Dette kaldraset vil oppleves som kjølig også ved vanlige vintertemperaturer og etablere en større temperaturgradient fra gulv til tak enn nødvendig. Det bør derfor gjøres tiltak ved å etablere varmekilder under vinduene på småbarnsavdelingen.

3.4 Internkontrollsystem og avvikshåndtering

Observasjon

Alle rutiner og dokumentasjon er digitalisert og ligger i Barn-Nett, og noe er i tillegg skrevet ut i papirversjon, som beredskapsplan og rutiner for tur. Barnehagen har tatt utgangspunkt i felles HMS-system for Montessoribarnehagen Solsikken og tilpasset fellesrutiner til egen drift og beliggenhet. Personalet har tilgang til systemet via en applikasjon på mobilen, og kan også kvittere ut daglige gjøremål/sjekklistor via denne. Fremlagt årshjul viser systematisk gjennomgang og revidering av rutiner, og en rekke faste kontrollpunkter som handler om barnas helse, miljø og sikkerhet.

Barnehagen har en rutine som beskriver hvordan avviksbehandlingen foregår. Avvik registreres i hovedsak via applikasjonen som tilhører Barn-Nett, og den som avdekker avviket har ansvar for å melde avviket samt gjøre eventuelle akutte tiltak. Alle typer avvik kan meldes her, og app'en har en direktefunksjon for å melde avvik som avdekkes gjennom rutinemessige kontroller. Ledelsen har kvartalsvis gjennomgang av avvik. Ved skader og ulykker kan personalet også velge å fylle ut skademeldingsskjema i papirform.

Vurdering

Vår vurdering er at det elektroniske systemet gir en tilfredsstillende dokumentasjon av rutiner for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet. Årshjulet, rutinebeskrivelser og utfylte sjekklister i Barn-Nett viser at barnehagen jobber bevisst og systematisk med dette temaet. Rutiner for å sikre ansattes kjennskap til beredskap synes tilstrekkelige. Ansatte viste ved tilsynet god kjennskap til rutiner, risikovurderinger og avviksbehandling.

3.5 Smittevern

Avvik 3: Barnehagen har ikke tilfredsstillende hygienisk metode for vask av tøybleier.
Barnehagens praksis for bleier må endres slik at den er hygienisk tilfredsstillende.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 17 Smittevern.

Observasjon

Barnehagen opplyste ved tilsynet at de kun bruker tøybleier, og at barnehagen står for bleiene selv. Bleiene vaskes i barnehagen og benyttes på barna når de er i barnehagen. Barna har ikke "faste"/egne bleier. Det benyttes sperrelag (bleiefasong med knapper), løse innlegg av mikrofiber som absorberer og engangs risepapir nærmest huden. Risepapiret kastes etter bruk (ev. sammen med avføring i toalettet). Brukte bleier puttes i vaskbare poser og oppbevares utenfor rekkevidde på vaskerom. Alt går i vaskemaskinen etter bruk og vaskes på 60 °C. Barnehagen opplyser at innleggene kan vaskes på høy temperatur, men at sperrelagene fort blir slitte/ødelagte dersom de vaskes ofte på mer enn 60 °C. Barnehagen stilte selv spørsmål til Miljøenheten om det er hygienisk tilfredsstillende å vaske bleiene ved denne temperaturen.

Vurdering

Folkehelseinstituttet påpeker at så lenge bleiene brukes av alle, bør bleiene håndteres på samme måte som fellestøy i helseinstitusjoner. Et viktig moment her er at vanlige vaskemaskiner ikke holder en temperatur på 60 °C over tid, men går opp til 60 °C og så synker igjen. Det betyr at både bleier og vaskemaskin kan inneholde levende bakterier etter vask, og at tøy som blir vasket etterpå kan bli forurenset med patogene bakterier. Folkehelseinstituttets anbefaling er at disse bleiene bør vaskes på 85 °C. I samråd med kommuneoverlege for smittevern og kommuneoverlege for miljørettet helsevern i Trondheim kommune vurderer vi derfor at barnehagens rutiner hvor fellesbleier vaskes på 60 °C ikke er tilfredsstillende med hensyn til smitteforebygging. Barnehagens praksis for bleier og hygiene må endres slik at den er hygienisk tilfredsstillende.

3.6 Radon

Merknad 3: Det bør gjennomføres nye radonmålinger i barnas oppholdsareal førstkommende vinter for å dokumentere årsmiddelverdi, og avdekke eventuelle behov for videre oppfølging.

Observasjon

Barnehagen har tidligere sendt inn resultater av sporfilmmåling i perioden 16. februar til 16. mai 2017. Radonnivåene som er funnet er under 30 Bq. Årsmiddelverdien er ikke beregnet fordi måletiden er kortere enn 59 dager i vinterperioden.

Vurdering

Målingene som er foretatt tidligere er utenfor akseptabel måleperiode, jf Strålevernets [måleprosedyre for radon i skoler og barnehager](#). Alle barnehager skal kunne dokumentere at radonnivåene er under grenseverdiene. De målte verdiene antyder at radonnivået i barnas oppholdsrom er under grenseverdien, men barnehagen bør foreta nye sporfilm målinger for å dokumentere at radonnivåene er tilfredsstillende. Måleresultater vil kunne etterspørres på et senere tilsyn.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift. *Merknad* er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker. Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Thea Berg Lauvsnes
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Postmottak Fagenhet for oppvekst og utdanning